

Asia: VN/29418/2023

Hallituksen esitysluonnos sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön muutoksiksi lasten ja nuorten terapiatakuun toteuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Edustaako vastaaja

Hyvinvointialuetta

2. Toteuttaako ehdotettu säädöskokonaisuus tavoitetta lasten ja nuorten mielenterveyden varhaisen vaiheen tuen ja hoidon saatavuuden parantamisesta perustason palveluissa?

Kyllä

3. Onko sääntely takuun piiriin kuuluvista psykososiaalisista interventioista terveydenhuoltolain 53 §:n ja opiskeluterveydenhuoltolain 10 a §:n säännöksissä soveltamisen kannalta toimiva?

Ei, vaan säännöksiä olisi muokattava seuraavalla tavalla [vaatisi määräaikojen yhtenäistämistä palveluiden pääsyn suhteen]

4. Onko takuun piiriin kuuluvan psykososiaalisen hoidon aloittamisen enimmäisajan määrittely terveydenhuoltolain 53 §:ssä ja opiskeluterveydenhuoltolain 10 a §:ssä soveltamisen kannalta toimiva?

Ei, vaan säännöstä olisi muokattava seuraavalla tavalla [Etelä-Karjalan hyvinvointialue pyytää kiinnittämään huomiota erilaisiin enimmäis- tai maksimimääräaikoihin hoidon aloittamiselle terveydenhuollossa ja päätöksen toimeenpanolle sosiaalihuollossa. Em osalta yhteneväiset määräajat selkiyttäisivät palvelun toteuttamista ja sen seuranta.]

5. Onko takuun piiriin kuuluvan mielenterveystyön palveluna annettavan psykososiaalisen tuen ja psykososiaalisten työmenetelmien määrittely sosiaalihuoltolain 25 a §:ssä soveltamisen kannalta toimiva?

Kyllä

6. Onko takuun piiriin kuuluvaa mielenterveystyön palvelua koskevan päätöksen toimeenpanon sääntely sosiaalihuoltolain 45 §:ssä soveltamisen kannalta toimiva?

Ei, vaan sitä olisi muokattava seuraavalla tavalla [vaatisi määräaikojen yhtenäistämistä palveluiden pääsyn ja seurannan suhteen ks. vastaus kohtaan 4]

7. Onko esitetty 2 a §:n sääntely valtioneuvoston asetukseen hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen sisällöstä ja valmistelusta riittävä terveydenhuollon menetelmien osalta?

Kyllä

Perustelut ja mahdolliset kehittämisehdotukset

Hyvinvointialueiden lähtökohtaisesti erilaiset tavat lasten ja nuorten palveluiden järjestämisessä on erityisen tärkeää huomioida (vrt. integroituneet; ei - integroituneet palvelut) Samoin se on hyvä huomioida, että alueellisia eroja on siinäkin, kuinka menetelmäosaamista on koulutettu/ osaamista lisätty sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstölle

8. Onko esitetty 2 a §:n sääntely valtioneuvoston asetukseen hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen sisällöstä ja valmistelusta riittävä sosiaalihuollon menetelmien osalta?

Kyllä

Perustelut ja mahdolliset kehittämisehdotukset

ks. edellinen vastaus kohta 7

9. Miten lasten ja nuorten terapiatakuun enimmäisaikojen toteutumisen seuranta olisi tiedonhallinnan näkökulmasta tarkoituksenmukaista toteuttaa?

Seuranta pitäisi heti alusta lukien toteuttaa valtakunnalliseen vertailuun/seurantaan kytkeytyen esim. Kanta-palveluun tmv. Samoin on tärkeää määritellä oleelliset kerättävät/ seurattavat tiedot.

10. Millaista kansallista ohjausta ja toimenpiteitä esitetyn lainsäädännön onnistunut toimeenpano mielestänne edellyttää?

Toimeenpanoa tulisi edistää yhdenmukaisesti seuraten sitä säännöllisellä vuoropuhelulla eri hyvinvointialueiden kanssa. Jatkuvaa seurantaa ja keskustelua vaativat muun muassa osaamisen varmistaminen, palveluihin pääsyn määräaikojen yhdenmukaistaminen ja perustason vahvistamisen toteutumisen seuraaminen sekä kustannuskehityksen seuraaminen.

11. Hallituksen keväällä 2024 tekemä päätös perusterveydenhuollon hoitotakuun pidentämisestä 14 vuorokaudesta 3 kuukauteen tulee kiireettömän hoidon osalta vaikuttamaan ensimmäisen hoitotapahtuman järjestämisen enimmäisaikaan perusterveydenhuollossa. Edellyttäisikö tämä muutos toteutuessaan mielestänne muutoksia terapiatakuusäätelyyn?

Kyllä

Perustelut ja mahdolliset ehdotukset

Hoitotakuun pidentäminen tulee mahdollisesti lisäämään kiireettömään hoitoon pääsyn odotusaikoja myös lasten ja nuorten mielenterveyshäiriöiden hoidossa. Jos muutos toteutetaan, terapiatakuusäätelyn osalta tulee arvioida, voiko mielenterveyspalveluiden kriteerit olla lyhyemmät kuin mitä ne ovat perusterveydenhuollossa.

12. Muu palaute liittyen hallituksen esitysluonnokseen

Etelä-Karjalan hyvinvointialue pitää hallituksen esitysluonnoksessa esitettyjä tavoitteita pääsääntöisesti kannatettavina. Lakien voimaantulon osalta aikataulut ovat tämän hetkiseen

tilanteeseen nähden liian optimistisia sille, että muutos saadaan toteutettua hyvin ja laadukkaasti. Lain voimaantulon porrastus useammalle vuodelle antaisi hyvinvointialueille aikaa muutoksen valmisteluun.

Lisäksi kuten aiemmin todettua, jo ennen lain voimaantuloa olisi hyvä varmistaa sen toimeenpanoa edistävien seikkojen kartoitus: aloittaa säännöllinen vuoropuhelu eri hyvinvointialueiden kanssa, ja kartoittaa alueiden erilaiset lähtötilanteet. Suunnitella jo valmiiksi seurannan kriteerit ja niille tavoitetilat. Varmistaa osaaminen, mutta huomioida kustannusvaikutukset hyvinvointialueiden kiristyvässä taloustilanteessa.

Pennanen Sirkka
Etelä-Karjalan hyvinvointialue - Perhepalveluiden vastuualue